

D ů v o d y:

Jest nesprávný názor dovolacího rekurenta, že návrh na odložení exekuce podle § 42 čís. 1 ex. ř. v žalobě Ck 114/31 opravňoval podle zákona první soud k vydání jeho usnesení. Podle zákona bylo na prvním soudu, by rozhodl o návrhu dlužníků na odklad exekuce, nebyl však první soud oprávněn vyhraditi si vyřízení o návrhu na povolení exekuce vnučenou dražbou do právoplatného rozhodnutí sporu zahájeného onou žalobou a nebylo tomu vyřízení na závadu, že o návrhu na odložení exekuce nebylo rozhodnuto.

Čís. 12416.

Žalobu podle § 951 obč. zák., již se nepominutelný dědic domáhá na obdarovaném, by mu vydal darovanou nemovitost k uhrazení toho, co se mu nedostává na povinném dílu, nelze knihovně poznamenati.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R II 59/33.)

Žalobkyně, nepominutelná dědička, domáhala se na žalovaném buď vydání nemovitostí, které mu postoupila zůstavitelka za živa anebo zaplacení 230.000 Kč, ježto byla darem zkrácena na povinném dílu. Návrhu žalobkyně, by žaloba byla knihovně poznamenána, s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o to, lze-li knihovně poznamenati žalobu podle § 951 obč. zák. podanou, kterou se domáhá žalobkyně jako nepominutelný dědic toho, by jí žalovaný buď vydal nemovitosti, které jemu postoupila matka žalobkynina ještě za živobytí notářským spisem ze dne 22. ledna 1931 jako dar, aneb zaplatil jí částku 230.000 Kč, ježto byla darem zkrácena v povinném dílu. Rekursní soud nevyhověl návrhu žalobkyně o poznámku spornosti této žaloby podle § 61 knih. zák. s odůvodněním, že nárok uplatňovaný žalobou jest nárokem obligačním, k jehož zajištění není dána poznámka spornosti podle § 61 knih. zákona. S názorem tím jest souhlasiti a stěžovatel se marně pokouší jej vyvrátiti. Nauka jakož i judikatura souhlasí v tom, že nárok na povinný díl není dědickým právem, nýbrž pohledávkou, tudíž nárokem obligačním (dvor. dekr. ze dne 31. ledna 1844, čís. 781 sb. z. s.). Podle § 951 obč. zák. jest nepominutelný dědic oprávněn žádati na obdarovaném, by mu vydal dar k uhrazení toho, čeho se mu nedostává na povinném dílu. Jde tudíž v žalobě uplatňující nárok podle § 951 obč. zák. o nárok na povinný díl, tudíž o nárok obligační povahy, jehož předmětem jest vydání daru obdarovaným, pokud je toho třeba ku krytí případného schodku na povinném dílu. I když jest darem, k jehož vydání by byl obdarovaný povinen, nemovitost, jak jest tomu v souzeném případě, nenabyl nárok nepominutelného dědice na povinný díl povahy práva věcného, neboť jde stále

jen o obligační nárok na vydání daru. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu nelze však povolití poznámku spornosti podle § 61 knih. zákona, uplatňuje-li se jen obligační nárok (rozh. čís. 779 a 5262 sb. n. s.). Pokud se stěžovatelka dovolává rozhodnutí čís. 1074 sb. n. s., přehlíží, že nejvyšší soud od zásady v něm vyslovené (že lze žalobu o vrácení daru pro hrubý nevděk knihovně poznamenati) upustil ve svých pozdějších rozhodnutích čís. 6041, 10.090 sb. n. s. a že jeho rozhodování v tomto smyslu se již ustálilo. Zásady vyslovené v rozhodnutích čís. 655 a 908 sb. n. s. o přípustnosti knihovní poznámky dědické žaloby podle § 823 obč. zák. nelze se také dovolávati, když se její předpoklady nehodí na souzený případ, kde jde naopak o zásadu vyslovenou v rozhodnutích čís. 779 a 5262 sb. n. s.

Čís. 12417.

Nebyl-li zmocnitel povinen uznati objednávku učiněnou jeho zástupcem pod jinými podmínkami, než které byly stanoveny v zastupitelském ujednání, uznal-li však přes to tuto objednávku, třebaže pod poněkud jinými podmínkami, než byly ujednány jeho zástupcem, jest povinen zaplatiti zástupci ujednanou provisi.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv II 855/31.)

Žalobce ujednal se žalovaným obchodníkem s automobily zastupitelskou smlouvu o prodeji automobilů. Na základě zastupitelské smlouvy domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 12% provise za prodej automobilu Č-ovi a M-ovi. Žalovaný namítl: Podle odstavce 10. zastupitelské smlouvy ze dne 11. ledna 1929 byla žalobci slíbena 8%ní provise, která byla splatná po zaplacení celé tržové ceny za prodaný vůz, a musel žalobce zaslati objednávku žalovanému. Byl-li žalovaný přítomen obchodu nebo bylo-li třeba intervence jeho zástupce, měl obdržeti žalobce jen 4%ní provisi. Provise 12%ní nebyla vymíněna nikdy, ale byla přáním žalobcovým, které nebylo splněno. Ve svém dopise ze dne 6. března 1930 žádal totiž 12% provisi, kterou mu však žalovaný nikdy nepotvrdil. O tom, že žalobce prodal vůz Č-ovi a M-ovi, není žalovanému nic známo, žalobce mu to neoznámil, jak by to bylo bývalo jeho povinností ze zastupitelského ujednání. Když se koncem března 1930 Č. a M. k žalovanému dostavili, uzavřel žalovaný s nimi novou objednávku a nepřísluší proto žalobci provise i proto, že se žalobce nedržel podmínek ze zastupitelského ujednání při uzavření objednávky ze dne 2. března 1930. Objednávka ze dne 2. března 1930 byla totiž uzavřena bez zálohy a na 30 měsíčních splátek. Žalobce ani z důvodu ústního ujednání nemůže žádati 12%ní provisi, ježto objednávka nemluví o hotovém placení, nýbrž o 30 měsíčních splátkách a žalovaný nikdy neuznal svou povinnost k placení provise z tohoto obchodu. V dopise ze dne 6. března 1930 mluví žalobce jen o 12%ní provisi a neoznámil žalovanému objednávku. Ani v dopise ze dne 17. března žalobce se nezmiňuje o tom, že auto prodal. Č. a M. si odebrali vůz, který měl žalovaný na skladě, a ježto se jim nehodil, vyměnil jim žalovaný tento vůz za jiný. Pro-